

Perseidler Geliyor

Her yıl gözlemcilerin merakla beklediği Perseid göktaşı yağmuru bu yıl zirve noktasına 13 Ağustos'ta ulaşıyor. Dünya her sene aynı dönemde Swift-Tuttle adlı kuyruklu yıldıza yörüngesinde bıraktığı parçacıkların içinden geçer. Atmosferde yanan parçacıkların oluşturduğu bu şölen 23 Temmuz-20 Ağustos arasında görülebilir. 13 Ağustos'ta ise saatte 60-100 göktaşı görebileceğimiz zirve noktasına erişecek. Bu sene Perseid göktaşı yağmurunu özel yapan Ay'ın 13 Ağustos'ta yeniay evresine çok yakın olması. Yani Ay ışığı olmayacağı için görebileceğimiz meteor sayısının da artacağını düşünebiliriz. Tabii gözlem için şehir ışıklarından uzak, karanlık ve gökyüzünün açık olduğu bir yeri seçmemiz gerekiyor.

Kuyruklu yıldızlar Güneş'e yaklaştıkça erir, bünyelerindeki gaz ve toz açığa çıkar. Bu gaz ve tozun bir kısmı uzaya dağılırken bir kısmı da kuyruklu yıldıza yörüngesi boyunca Güneş'in etrafında dolanmaya devam eder. Dünya bu yörüngeden geçtiği zaman kuyruklu yıldızdan kopan bu mikro parçacıklar Dünya atmosferine girerek yanar ve kozmik bir havai fişek gösterisi oluşturur.

Her göktaşı yağmurunun bir radyantı yani saçılma noktası vardır. Saçılma noktası hangi takımyıldızın sınırları içindeyse o takımyıldızın ismiyle anılır. Örneğin 13 Ağustos'ta izleyeceğimiz Perseid göktaşı yağmurunun saçılma noktası Perseus Takımyıldızı içindedir. Eğer bir göktaşı yağmuru izliyorsak ve atmosfere giren mikro meteorların gökyüzünde bıraktığı izin doğrultusu saçılma noktasını gösteriyorsa, gözlediğimiz etkinliğin bu göktaşı yağmuruna ait olduğunu söyleyebiliriz.

Nasıl İzlerim?

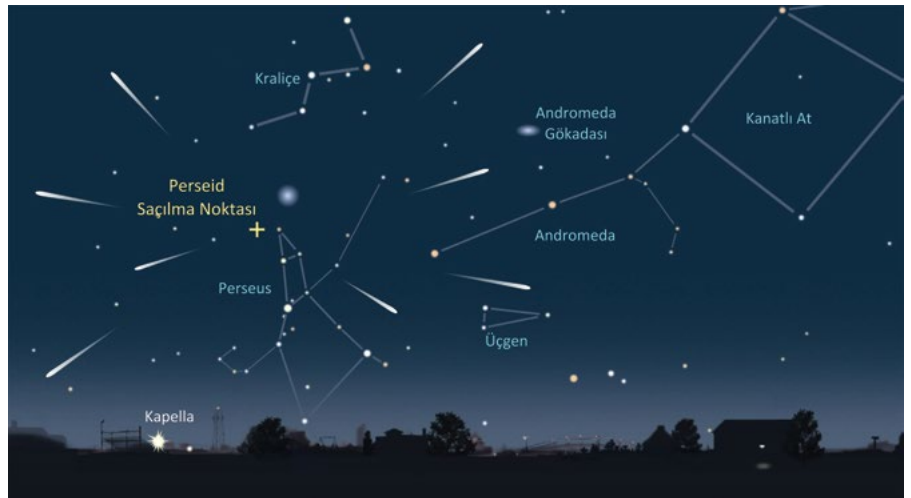
Kuyruklu yıldıza ait bu parçacıkların atmosferimize nereden ve ne zaman gireceğini bilemeyiz. Bu yüzden nereye baktığının o kadar da önemi yoktur. Sadece şansınızı artırmak için göktaşı yağmurunun saçılma noktasının 90° uzağında gökyüzünün karanlık bir noktasına doğru bakabilirsiniz. Boyun ağrılarını önlemek için bir şezlonga oturmak ya da yere sırt üstü uzanmak tavsiye edilebilir. Fotoğraf makinenizle bu mikro meteorlardan birini yakalamak biraz şans, biraz da sabır meselesi. Yine şansınızı artırmak için fotoğraf makinenizi göktaşı yağmurunun radyantından 45°-90° uzakta gökyüzünün görece karanlık bir noktasına çevirin ve tabii daha geniş bir alanı fotoğraflamak için ge-

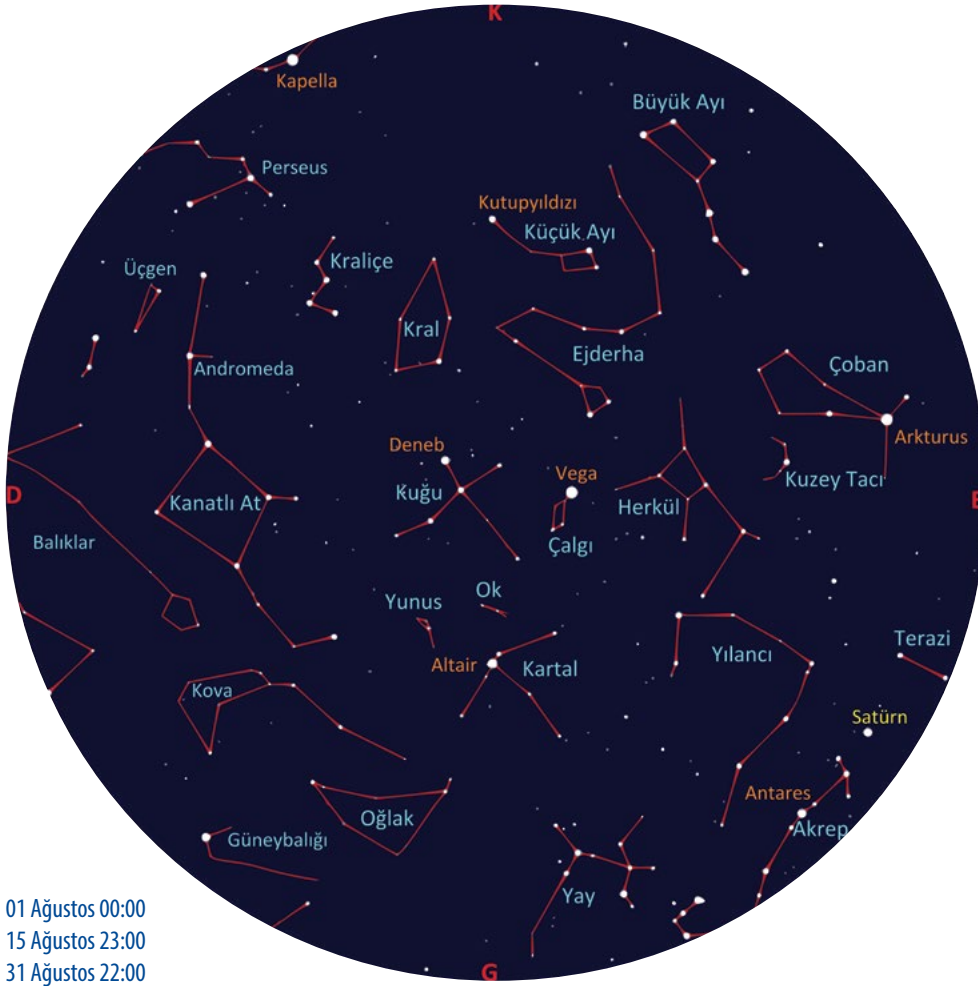
Bu yıl Perseid göktaşı yağmuru sırasında Ay gökyüzünde olmayacağı için çok sayıda meteor görebiliriz.

niş açı objektif kullanın. Balık gözü bir objektif daha geniş bir alanı göreceğinden atmosfere giren göktaşlarından birini yakalama şansınızı artıracaktır. Doğru zamanda deklanşöre basmak çok önemli fakat doğru zamanı yakalamak tamamen tesadüf olduğu için fotoğraf makinenizin pozlama zamanını artırmak ve sürekli çekim yapmak tavsiye edilir. Sürekli çekim yapmak için kullanacağınız otomatik bir kumanda işinizi kolaylaştıracaktır. Siz uzanmış göktaşı yağmurunun keyfini çıkarırken, makineniz

de gece boyu fotoğraf çekecek, şansınız yaver giderse belki de gökyüzünde meteorların bıraktığı izlerden birini ya da birkaçını yakalayacaktır. Hiç göktaşı yakalayamasanız bile bütün gece boyunca çektiğiniz fotoğrafları birleştirip harika bir time-lapse (hızlandırılmış) video elde edebilirsiniz. Bu fotoğraf tekniği belirli aralıklarla çekilmiş fotoğraf karelerinin birleştirilmesine dayanır. Böyle elde ettiğiniz videolarda bir saniyede görünen fotoğraf sayısını ayarlayarak birkaç saniye içine saatleri sığdırabilirsiniz.

13 Ağustos gece yarısına doğru kuzey-doğu ufku

01 Ağustos 00:00
15 Ağustos 23:00
31 Ağustos 22:00

02 Ağustos

Ay yerberi konumunda (362,134 km)

08 Ağustos

Venüs günöte konumunda

09 Ağustos

Ay ve Aldebaran birbirine çok yakın görünümde

13 Ağustos

Ay ve Mars gündoğumundan önce birbirine yakın görünümde

13 Ağustos

Perseid Göktaşı Yağmuru (~80 sayı/saat)

15 Ağustos

Venüs altkavuşumda

18 Ağustos

Ay yeröte konumunda (405,851 km)

20-23 Ağustos

TÜBİTAK 18. Ulusal Gökyüzü Gözlem Şenliği

22 Ağustos

Satürn ve Ay birbirine çok yakın görünümde (~1,5°)

27 Ağustos

Jüpiter üstkavuşumda

29 Ağustos

Merkür günöte konumunda

29 Ağustos

Venüs ve Mars gündoğumunda birbirine yakın görünümde

30 Ağustos Ay yerberi konumunda (358,288 km)**Ağustos'ta Gezegenler ve Ay**

Merkür: Ayın ortalarına kadar gözlenmesi pek de mümkün olmayan gezegen ay sonuna doğru Güneş'ten giderek uzaklaşıyor fakat ufuktan fazla yükselmediği için gözlenmesi yine hayli zor olacak. Atmosfer koşullarının çok iyi olduğu, batı ufku açık ve yüksek bir yerde Merkür'ü görmeyi deneyebilirsiniz.

Venüs: Daha önceki aylarda günbatımında batı ufunda görmeye alıştığımız Venüs, Güneş'in diğer tarafına geçtiği için artık gündoğumundan önce doğu ufunda görülecek. Ayın son haftasından itibaren Güneş'ten olan görünür uzaklığı artan gezegeni doğu ufunda gözleyebilirsiniz.

Mars: Yavaş yavaş gözlem süresi uzayan gezegenlerden biri de "Kırmızı Gezegen" Mars. Bu gezegen için ay sonunda, gündoğmadan önce doğu ufunda bir saat kadar gözlem fırsatı bulabilirsiniz.

Jüpiter: Sadece ayın ilk haftası günbatımından sonra çok kısa bir süre batı ufunda görebileceğimiz gezegeni tekrar görebilmek için eylül ayının ikinci haftasını beklememiz gerekecek.

Satürn: Günbatımında güney yönünde Akrep ve Terazi takımyıldızlarının arasında görebileceğiniz gezegen, ayın ortalarından itibaren gece yarısından önce batmaya başlayacak. 22 Ağustos akşamı Satürn ve ilkdördün evresindeki Ay birbirine 1,5° kadar yakın görünümde olacak.

Ay: Ay 8 Ağustos'u 9 Ağustos'a bağlayan gece bir örtülmeyle doğacak. Gece yarısından bir saat kadar sonra doğmaya başlayan Ay, bu sırada Boğa Takımyıldızı'nın en parlak yıldızı olan Aldebaran'ın önünde yer alacak. Saat 2'den önce bu örtülme son bulacak ve Aldebaran'ın Ay'ın arkasından yavaşça çıktığını gözleyebileceğiz. Özellikle teleskobu olan gözlemciler için kaçırılmaması gereken bir fırsat.

Ay 7 Ağustos'ta sondördün, 14 Ağustos'ta yeniay, 22 Ağustos'ta ilkdördün ve 29 Ağustos'ta dolunay evresinde olacak.